

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2019-08-19
Meddelad i Jönköping

Mål nr
1522-19

SÖKANDE

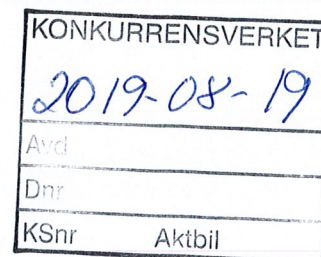
Extramamman & Ugglans hemhjälp AB, 556984-5703
Soldatängsvägen 12
546 30 Karlsborg

MOTPART

Värnamo kommun, Upphandlingsenheten
331 83 Värnamo

SAKEN

Rättelse enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Värnamo kommun tillämpar sedan april 2011 ett valfrihetssystem avseende hemtjänst. Valfrihetssystemet omfattar tillhandahållande av hemtjänst i enlighet med socialtjänstlagen för personer i ordinärt boende, vilka beviljats insatser vid en biståndsbedömning.

För att få delta i valfrihetssystemet ska utföraren enligt förfrågningsunderlaget ha en sådan ekonomisk stabilitet och finansiell ställning att uppdraget kan genomföras utan risk för störningar p.g.a. ekonomiska problem. Värnamo kommun inhämtar och bedömer utförarens kreditvärdighet med hjälp av affärs- och kreditupplysningsföretag. Utföraren ska senast 1,5 år efter uppstart ha minst 40 i kreditrating enligt Creditsafe eller motsvarande från annat kreditupplysningsinstitut. I de fall utföraren har lägre riskklass/rating kan utföraren ändå anses uppfylla detta krav under förutsättning att:

- a) utförarens moderbolag eller annan garant som uppfyller kravet i första stycket detta avsnitt, lämnar

Dok.Id 302163

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00
E-post: forvaltningsratten@jonkoping.dom.se
www.forvaltningsratten@jonkoping.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

moderbolagsgaranti, i vilken utförarens fullgörande av sina åtaganden enligt eventuellt kontrakt garanteras, eller;
b) utförarens revisor lämnar en sådan förklaring att Värnamo kommun kan anse att det är klarlagt att utföraren innehar motsvarande ekonomisk stabilitet.

Om utföraren är medveten om eller misstänker att kravet på ovan angiven riskklass/rating inte är uppfyllt men vill påvisa en ekonomisk stabilitet ska bifoga bevis enligt a) eller b) ovan i sin ansökan. Intyget får inte vara äldre än tre månader räknat från dag då ansökan lämnas in.

Ansökan och beslut

Extramamman & Ugglans hemhjälp AB har ansökt om att godkännas som leverantör av hemtjänst i form av både service och omvårdnad i hela kommunen.

I beslut den 20 mars 2019 har kommunen avslagit bolagets ansökan med den huvudsakliga motiveringen att bolaget inte uppfyller förfrågningsunderlagets krav avseende kreditvärdighet och bolaget har därefter ansökt om rättelse.

YRKANDEN

Bolaget yrkar att det ska godkännas som leverantör.

Kommunen anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Bolaget betalar skatter och sociala avgifter varje månad. Bolaget har även redovisat en vinst under föregående räkenskapsår på 300 000 kr. Bolagets har däremot inte obegränsade reserver av likvida medel, utan är beroende av att betalningar erhålls från kunder för att kunna reglera sina skulder. Bolaget

bör betala skatter och sociala avgifter den tolfte varje månad eller senast före det att avläsning sker i slutet av månaden. Vidare betalar bolaget ut löner till sina anställda den 25:e varje månad. Detta medför att bolaget måste ligga ute med ca två milj. kr, vilket är mycket pengar för ett litet bolag. Att bolaget legat lågt i starten och ibland frågat om kommunen kan betala tidigare beror på att betalning från kommunen generellt erhålls först efter 35 dagar. Vid det senaste uppföljningsmötet kunde kommunen trots detta konstatera att bolaget hade en god kreditrating. Bolaget har således inte fått information från kommunen om att det skulle ha haft en för låg kreditrating, utan detta har blivit känt först i efterhand. Av denna anledning har bolaget inte heller bifogat kompletterande utredning till sitt anbud för att visa att det uppfyller kravet på ekonomisk stabilitet.

Att bolaget kommit att uppvisa för låg kreditrating beror på tillfälliga omständigheter. De kommuner som är kunder till bolaget betalar 30 dagar efter det att en faktura mottagits. Månaden februari har endast 28 dagar. Mot bakgrund av detta har bolaget inte kunnat betala skatter och avgifter den 26 februari, utan först den 4 mars då bolaget erhöll betalning från kund. Skattekontot lästes av den 2 mars och bolagets skuld hann lämnas över till Kronofogdemyndigheten för indrivning innan bolagets betalning den 4 mars. Detta ledde i sin tur till att bolagets kreditrating sänktes. Att februari är en kort månad är däremot inte något som påverkar inte företagets ekonomiska stabilitet. Bolaget har en god ekonomi trots den låga kreditratingen. Kommunen skulle rätteligen ha påpekat den låga kreditratingen för bolaget och gett bolaget möjlighet att inkomma med kompletterande utredning. I så fall hade bolaget kunnat erhålla en garanti från sin ägare.

Kommunen

Bolagets kreditrating har under perioden 2018-08-07–2019-03-04 haft en rating på 63 poäng enligt Creditsafe. Vid prövningen av bolagets ansökan framkom dock att bolagets kreditrating endast uppgick till 27 (per 2019-03-

20), vilket är avsevärt längre än vad som krävs för att uppfylla förfrågningsunderlagets krav.

Bolagets ansökan lämnades in den 24 januari 2019. Till denna bifogades en revisionsberättelse daterad den 29 juni 2018. Då revisionsberättelsen således var äldre än tre månader redan vid ansökningstillfället kunde den därför inte beaktas som kompletterande utredning om ekonomisk stabilitet enligt förfrågningsunderlaget. Vidare kan konstateras att revisorn i revisionsberättelsen anmärker att bolaget vid flera tillfällen under räkenskapsåret (kalenderåret 2017) inte betalat in skatter och avgifter i rätt tid.

Bolaget har haft ett löpande avtal med kommunen t.o.m. den 30 april 2019. Vid ingåendet av detta avtal har bolaget accepterat kommunens i förfrågningsunderlag uppställda faktureringsvillkor där bl.a. följande angavs:

Fakturering ska ske efter fullgjort och godkänt uppdrag månadsvis i efterskott, tidigast den 1:a efterföljande månad. Betalning sker 30 dagar efter godkänd faktura.

Trots detta har bolaget vid flera tillfällen begärt att kommunen ska betala mottagna fakturor i förtid med hänvisning till att bolaget haft behov av detta för att kunna täcka sina omkostnader. Kommunen har också i samband med uppföljningsmöten vid flera tillfällen påtalat att bolaget har för låg kreditrating för att uppfylla kommunens krav. Sammantaget har bolaget inte kunnat visa att det uppfyller förfrågningsunderlagets tydligt angivna och accepterade krav avseende ekonomisk stabilitet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 1 kap. 2 § LOV anges att den upphandlande myndigheten ska enligt 1 kap. 2 § LOV behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande

sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet när den tillämpar valfrihetssystem.

Av 8 kap. 1 § LOV framgår att den upphandlande myndigheten ska godkänna samtliga sökande som uppfyller de krav som angetts i annonsen och förfrågningsunderlaget och som inte har uteslutits med stöd av 7 kap. 1 § LOV.

Förvaltningsrättens bedömning

Av förarbetena till lagen (prop. 2008/09:29, s. 72 ff.) framgår bl.a. att det är både lämpligt och tillåtet att ställa krav på att den som ansöker om att godkännas som leverantör i ett valfrihetssystem visar att denne har tillräcklig ekonomisk stabilitet och att ett sådant krav kan utformas som ett krav på att leverantören ska uppnå en viss lägsta ratingnivå. Vidare är det enligt förfrågningsunderlaget tillåtet för den leverantör som inte uppnår den nämnda ratingnivån eller är osäker på om den uppnår denna nivå att åberopa alternativ utredning för att visa att leverantören har en tillräcklig ekonomisk stabilitet även om den angivna ratingnivån inte uppnås. Kravet på ekonomisk stabilitet och kravets utformning strider således inte mot lagen eller de grundläggande principerna som bär upp den.

Kommunen har visare inte någon skyldighet att begära kompletterande utredning från en leverantör i en situation som den i målet aktuella, d.v.s. att leverantören inte uppnår den kravställda lägsta ratingnivån och det inte heller i anbudet i övrigt finns sådan utredning som visar att leverantören trots detta har en tillräcklig ekonomisk stabilitet. Kommunen har även agerat korrekt när den lagt den ratingnivå som uppnåtts vid tidpunkten för prövningen av bolagets ansökan till grund för bedömningen.

Sammantaget har kommunen inte avvikit från förfrågningsunderlaget och inte heller på annat sätt brutit mot LOV genom sitt beslut att avslå bolagets

ansökan att godkännas som leverantör i det aktuella kvalitetssystemet. Vidare kan konstateras att bolaget inte heller i förvaltningsrätten visat att det har en tillräcklig ekonomisk stabilitet för att godkännas som leverantör. Vad bolaget anför om möjlighet att erhålla intyg från revisor och/eller en ekonomisk garanti från sin ägare föranleder ingen annan bedömning. Därvid finns skäl att erinra om att bolaget har möjlighet att åberopa sådan utredning vid en eventuell framtida ansökan, men att den eventuella möjligheten att erhålla sådan utredning inte påverkar bedömningen i förevarande mål. Då förutsättningarna för att besluta om rättelse således inte är uppfyllda ska bolagets ansökan härom avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Magnus Isgren

Rådmannen Magnus Isgren har avgjort målet. Föredragande juristen Ulf Nordberg har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.